

philosophia botanica? Und ein solches Werk, worin eine solche herrscht, nennt man Systema naturae!!

Ich wundere mich, dass Jussieu in seinen generibus plantarum secundum ordinis naturales dieses monströse genus aufgenommen, und noch mehr, dass er es feinen Papaveraceis beigefügt hat. Schon nach dem Blumenbaue verdient es als eine besondere Familie abgesondert zu werden, und nach dem Situ staminum, welche zur Hälfte hypogyna und zur Hälfte perigyna sind, macht es den Übergang von Jussieu's dreizehnter zu dessen vierzehnter Klasse, und muss also entweder die letzte Stelle in jener, oder die erste in dieser einnehmen. Der Gattungscharakter, wie ihn Linné und Jussieu angeben, würde alsdann der schiklichste Familiencharakter werden, welcher die aufgestellten sieben Gattungen zusammenfasste.

IX.

TENTAMEN BOTANICUM
DE
FILICUM GENERIBUS DORSIFERARUM.

AUCTORE
JACOBÓ EDUARDO SMITH.

Genera Filicum, ab antiquioribus plane neglecta, a systematicis praeteriti aevi inconsiderate, negligenterque tractata, ad principia certa reducere primus conatus est Linnaeus. Raius ut videtur nomina, ne dicam consulta patrum (non omnia possumus omnes) incogitans servavit. Tournefortius, magis aliquantulum huic rei deditus, quo scopum suum egregium rite absolvat, filices, sicut alia sibi nota vegetabilia omnia, ad genera propria methodice referre voluit; sed characteres suos, vagos plerumque et lubricos, e figura frondis sumptos, minus feliciter scripsit. Vestigiis ejus omnino institit Plumierius, qui filices transatlanticas numerosissimas cum Botanicis Europaeis communicavit, denominationibusque Tournefortianis accommodavit. Alios recensere praetermitto.

Linnaeus, de characteribus vegetabilium genericis e fructificatione solummodo desumendis semper sollicitus, consilium hoc, viro tam sapienti vere dignissimum, in editione prima Generum Plantarum anno 1737 typis evulgata, apprime fecutus est, plantarum cohortes plurimas exhibens, quas talibus organis gaudere ne quidem ullus antea botanicus somniaverat; inter alias FILICES DORSIFERAЕ, in agmine bene infructo, primum nobis in hoc opere occurunt.

Cum

Cum vero in hisce vegetabilibus structura fructificationis minus clare quam in plurimis aliis intellecta patuit, partibus essentialibus florum, staminibus nempe et pistillis, omnino, sicut hodie, ignotis, magtius ille systematis sexualis auctor familiis obscuris Filicum, nequaquam ex harum ope, suam cuique differentiam dare obnixus est. Eo usque autem sibi usui fuit, quod sine dubio ubinam hae partes fructificationis fuerint, fuerint modo (et revera esse ex analogia certissima existimabat) posset dicere; et quod ad fructum attinet, ad quem formandum caeterae partes fructificationis omnino accommodantur, structura jampridem bene cognita fuit. Neque huiusce rei cognitionis difficultati, de qua loquor, satis obveniebat; quippe fructus Filicum Dorsiferarum in omnibus fere idem est, adeo ut ex hoc vel sapientissimus genericam differentiam nequit extundere. Linnaeus ergo ad principia, quae in aliis classibus quasi a dogmatibus Philosophorum abhorrentia omnino repudiaverat, situm nempe fructificationis, atque aggregatam ejus figuram, necessitate quadam coactus, recurrit. Hisce principiis fundantur genera sex illa Filicum Dorsiferarum, quorum in prima Gen. Plant. editione meminit, vid.:

PTERIS. Fructificationes in lineam, subtus cingentem marginem folii, digestae.

LONCHITIS. Fructif. in lineolas, sinubus folii subjectas, lunulatas, dispositae.

ADIANTUM. Fructif. in maculas ovales, apicibus foliorum reflexis subjectas, congestae.

ASPLENIUM. Fructif. in lineas rectas, disco folii subjectas, dispositae.

POLYPODIUM. Fructif. in puncta subrotunda, per discum folii aversum, distributae.

ACROSTICHUM. Fructif. per totum discum primum folii accumulatae in unum acervum.

In secunda ejusdem operis editione, L. Bat. 1742, duo alia genera prioribus adduntur, nempe **HEMIONITIS**. Fructif. in lineis coëuntibus, se intersecantibus, vel ramosis.

TRICHOMANES. Calyx turbinatus, solitarius, erectus, ex ipso margine folii. Stylus setaceus capsulam terminans.

In harum posteriore describenda phraseologiam vir optimus variat; neque tamen, meo sane judicio, in melius mutatur; nam neque ratione satis probata verba haec intulit, *stylus* nempe et *capsula*.

Quinta editio, Gen. Plant. Holmiae, 1754, unum aliud genus filicum continet, **BLECHNUM** scilicet; fructif. dispositae in lineas costae folii parallelas, et approximatas.

Aliorum etiam generum dispositio paululum mutatur.

In editione sexta, ultima cui Linnaeus operam navavit, nequid novi est, neque ullum ejus, quod hanc rem illustret, manuscriptum adhuc reperi.

Editores, imitatoresque operum Linnaei omnes, genera filicum mutare nescii, intacta reliquerunt... Insignissimus solummodo Schreberus, nova sua editione Gen. Plant. Francof. 1791. Vol. 2, duo nova genera, **MARATTIA** et **COENOPTERIS**

ex aliis auctoribus excerpta, protulit, et unicum porro, quod sibi novum visum est, **MENISCUM** addidit insuper. De omnibus hisce generibus mox dicendum est.

Neque quae de characteribus filicum genericis formandis quidam Linnaei contemporanei fecerunt, hoc loco licet praetermittere.

Imprimis Adanson in suo opere *Familles des Plantes*, Paris 1763, vol. 2, p. 20, involucrum animadvertisit, quod et Gleditsch in suo *Syst. Plant.* Berolin. 1764; sed in paucis admodum filicum generibus hoc membrum adesse observaverunt, et in observationibus quibusdam, quas adjecerunt, in erroris quoddam inciderunt, e. g. in **PTERIDE** Linn. (**THELYPTERIDE** Adansonii, **CIRCINALE** Gleditschii), ille involucrum univalve esse, et in formam imbricis, vel tegulae structum bene monuit; hic autem omnino deesse affirmavit. Ambo rite monent **ASPLENIO Scolopendrio** involucrum bivalve adesse, sed de forma hujusce membranae in **BLECHNO**, **HEMIONITIDE**, et **LONCHITIDE** ne verbum quidem. Genera, quae Linnaeus struxit, immutaverunt prorsus, sed principiorum certorum nescii, omnia in pejus verterunt, et quod ad nomenclaturam spectat, omni principio, omni auctoritati contrarii graffati sunt. Porro uterque annulum illum elasticum, qui filicum capsulas constringit, observaverunt, sed longe errat hic, vel ille, cum **POLYPODIUM vulgare** hoc praeditum esse negat. In hac re hallucinationem Tournefortii nimis temere infecuti; at errorum ejus facile evitassent, capsulam inspexissent modo. Scopoli in *Flora sua carniolica* ex illorum monitionibus sibi profuit. Illustriss. Hallerus, et plerique alii scriptores Linnaeanas differentias acceperunt, parvas quasdam variationes in speciebus distribuendis, tum in nomenclatura rite ordinanda, pro re nata admittentes. Neque fane ultra Linnaeanos fines opus est quemquam progredi. Verumtamen illi, queis melior fortuna novas exoticas filices obtulit, jampridem in animo habuerunt, quam difficile est omnes ad familias Linnaei referre; et simul, quod difficilius, novas formare, novo charactere dignoscendas. Anno 1786 Illustriss. Josephus Banks, Baronettus, me suadente, plurimas filices raras quidem et curiosas, fructificatione jam instantे, celeberrimo Hedwigio transmisit, haud sine spe quod vir acutissimus et huic ordini cryptogamico lucem, quam caeteris ante hoc obscura nocte pressis, daret. Opus suscepit necne incertum est.

Cum ex amplio Linnaei filii herbario, tum ex donis cel. Banks, necnon amicorum quorumdam aliorum, filices perplurimas accepi, omnino necesse esse duxi, novam methodum experiri, quo acceptas ad normas, quoad potui, certas redigam. Ut tentamen hoc omni numero absolutum reddam, omnem speciem, in quam incidem, probe examinavi, priusquam fundamenti quidquam locare ausus sim. Tum etiam amicos hujusce rei peritissimos adivi, Dom. Dryandrum nempe et T. F. Forsterum juniores.

Involucrum vel fructificationis tegimen summo usui in generibus determinatis mihi visum est, et praecipue latus, ex quo ruptura involuci ortum dicit, et rumpendi modus.

Involucrum sane est membranae quoddam, et fructificationem omnis sere filicis adhuc immaturam obtagit. Initium capit modo a margine, saepius a nervo, vel a vena frondis. Nec fas est, si genera naturalia satis perspecta habere velimus, omittere observare, num membrana, et fructificatio, quam obtagit, sint respectu nervi sive venae, terminales aut laterales. Involucrum sive huic lateri frondis adhaeret, illi vero adpresso, sive levissimo quodam tactu obstrictum; haud tamen quin et hac etiam parte aer omnino excludatur, adeo ut quacumque ratione impregnatio florum absolvatur, quasi in tenebris sub hac membrana res tacite agatur, neque opem alterius cuiusquam poscit. Membrana enim omnia sive amplectitur, sovetque, dum pericarpia, jamjam matura, semina sua valent projicere, et quod haec organa vera semina propellunt, ex multorum philosophorum experimentis patet.

Res, quae in hoc involucro membranaceo praecipue notanda est, directionem sive modum, quo se rumpit, spectat. Num externe (sive ad marginem frondis) an interne (sive ad latus, quod ad costam sive nervum frondis, vel frondis laciniae) vergit. Huic rei nemo ante me advertit animum. At sane summo usui est in generibus naturalibus determinandis, cum in omni specie sit constans; tum in silicibus, quae quoad habitum, et caeteras res consentiunt, semper eadem est. Porro tantum abest quod Linnaei genera turbet aut diruat, ut potius augeat, et characteres suos confirmet; tum perraro occurrit species, quae de sede sua a Linnaeo data depellantur inquilina. Neque haec dico, quasi characteres Linnaeanos supervacaneos haberi vellem; e contrario hos omnes strenuus retineo, at pace viri illustrissimi differentias de involucro desumptas liceat addere, quo genera sua priora firmiori stent-talo, et ut principiis veris characteres novorum generum rite determinentur.

In praesentia filices, quae dorsiferae dicuntur, i. e. quae fructificationem in dorso frondis gerunt, et has solum in animo est tractare. Itaque non solum illas plantas cryptogamicas, quas Prof. Schreberus in nova editione *Gen. Plant.* Linnaei sub nomine *Miscellaneae* conclusit, sciens praetermissi, verum etiam *OPHIOGLOSSUM*, *OSMUNDAM*, et *ONOCLEAM*. Haec ultima sane ipsis silicibus a doctissimo Professore conscribitur, quae capsula annulata gaudent, sed perperam. Ad observationibus ejus, in *OPHIOGLOSSUM*, et *OSMUNDAM*, nemo est, qui non assentiatur.

Veniamus ergo ad methodicam distributionem generum silicum dorsiferarum, legibus antea datis caute obsequentes. Has alio tempore fusius illustrabimus; verum enimvero haec omnia, quae jam proferre ausus sum, quasi adumbrationem rei, aliis doctioribus mox augendam, corrigendam haberi volo.

FILICES DORSIFERAEE.

Char. Essentialis. Fructificationes frondosae, in pagina inferiore, aliquando marginales.

SECTIO I. ANNULATÆ.

Char. Effent. Capsulae pedicellatae, bivalves, uniloculares, annulo articulato elasticō cinctae.

Fructi-

Fructificationes involucro membranaceo plerumque tectae.

1. ACROSTICHUM Linn. *Fructificationes* maculam amorpham, continuam, discum fere totum occupantem, formantes.

Involucrum. Nullum, nisi squamulae, vel pili capsulis interstincti.

Obs. In hoc genere capsulae, adhuc tenerrimae, plerumque tenui pubescentia fotae jacent; aliquando squamis membranaceis minutis interseruntur, quae ambo forsan involucri vicem gerunt.

Exemplum Generis. ACROSTICHUM aureum Linn.

• . . . latifolium
• . . . villosum] Swartz. Prod. 128.

OSMUNDA petata ejusd. 127.

2. POLYPODIUM Linn. *Fructificationes* in punctis subrotundis, sparsis, non marginalibus.

Involucrum umbilicatum, undique fere dehiscentia.

Obs. POLYPODIUM vulgare, quod huiusc generis species primaria habenda est, ne quid involucri prae se ferre visum est, Capsularum coacervationes sese tenerrimas adhuc, ex ipsa frondis substantia nudas protrudunt. Cum vero hoc huic speciei omnino peculiare est, vix inde ratio habeatur, cur hanc a caeteris revera POLYPODIIS temere distrahabamus. Meliori fane ratione, istas, quarum involucrum vere umbilicatum est, et in orbem ductum, et aequaliter at omni parte sese rumpit, ab illis, quarum involucrum dimidiatum, sive reniforme est, liceat (praesertim cum in animo tenuimus, quot species hoc genus complectitur) seorsim positas separare. Sed fines utriusque ordinis tam parvo usi sunt discrimine, et tam difficiles sunt determinari verbis, ut omnino tutius sit, dum horum scientia in majus proferatur, genus, prout jamjam receptum fuerit, servare.

Ex. Gen. (Involucro obsoleto) POLYPODIUM vulgare Linn.

(Invol. umbilicato) trifoliatum ejusd.
(Invol. subreniformi) filix mas ejusd.
et marginale ejusd.
(Invol. semilunari) filix femina ejusd. anne ad DAREAM removenda?

3. ASPLENIUM Linn. *Fructif.* in lineolis sparsis.

Involucrum e vena lateraliter ortum ducens interius (i. e. costam versus) dehiscentia.

Exempl. Gener. ASPLENIUM Hemionitis Linn.

monanthemum ejusd.

4. DAREA Juss. Gen. 15. *Fructif.* in lineolis sparsis.

Involucrum e vena lateraliter ortum ducens, exterius (i. e. marginem versus) dehiscentia.

CONFER. Smith Pl. Ic. t. 50.

Exempl. Gener. CAENOPTERIS *furcata* Bergii in Act. Petrop. ann. 1782.

. *rutaefolia* ejusd.

. *vivipara* ejusd.

. *rhizopylla* Smith. Plant. Ic. t. 50. (habitat in Hispaniola.)

ASPLENIUM *cicutarium* Swartz Prod. 130.

. *fluccidum* Forst. Prod. 80.

5. HEMIONITIS Linn. *Fructif.* in lineolis sparsis, decussantibus, geminis, venae approximatis.

Involucra e vena ortum ducentia, utrinque exterius dehiscentia.

CONFER. Fig. 1.

Exempl. Gener. HEMIONITIS *lanceolata* Linn.

. *palmata* ejusd.

ASPLENIUM *plantagineum* ejusd.

. *grandifolium* Swartz Prod. 130.

MENISCUM Schreb. Gen. Pl. 757.?

6. SCOLOPENDRIUM, *Fructif.* in lineolis sparsis, geminis, interveniis.

Involucra superficiaria, sibi invicem longitudinaliter incumbentia, futura longitudinalia dehiscentia,

CONFER. Fig. 2.

Obs. Character huiusce generis, HEMIONITIDIS characteri contrarius admodum. Utrumque satis ab ASPLENIO distinctum, neque ullo modo cum hoc confundi debet.

Termino *involucrum superficiarium* intelligi velim involucrum quod a superficie five disco frondis ortum capit, nec a margine aut nervo. Venerula plerumque comitatur.

Exempl. Gener. ASPLENIUM *Scolopendrium* Linn.

. *Ceterach* ejusd.?

vix aliam speciem inveni.

7. BLECHNUM Linn. *Fructif.* in lineis longitudinalibus, continuis, costae adjacentibus.

Involucrum superficiarium, continuum, costam versus dehiscens.

Exempl. Gener. BLECHNUM *occidentale* Linn.

. *australe* ejusd.

OSMUNDA *spicant* ejusd.

8. WOODWARDIA. *Fructif.* in punctis oblongis, distinctis, serialibus, costae adjacentibus.

Involucra superficiaria, fornicata, costam versus deliscentia.

CONFER. Fig. 3.

Obs.

Obs. Amicissimus Thom. Jenkinson Woodward L. L. B. Soc. Linn. folialis, observationibus variis, dissertationibusque de stirpibus anglicanis praeclarus, vir summae fidei atque ingenii, hoc genus optime meruit.

Exempl. Gener. Species mihi notae sunt sequentes tantum.

- 1) *W. angustifolia*, fronde pinnata: pinnis linearibus acutis, integerrimis. *Habitat* in Pensylvania. Ex amicissimo viro D. Geo. Staunton Baronetto habui.
- 2) *W. japonica*, fronde pinnata: pinnis pinnatifidis, nervo nudo: lobis obtusis, serratis, stipite squamoso.

BLECHNUM japonicum. Thunb. *Jap.* 333. t. 35. Linn. *Suppl.* 445.

Obs. In exemplari ab ipso Thunbergio missio, stipes squamosus et scaber est, neque glaber, ut in *Flor. Japonica* traditur.

Habitat in Japonia. Thunberg.

- 3) *W. virginica*, fronde pinnata, pinnis pinnatifidis, nervo utrinque fructificante: locis obtusis ferrulatis, stipite glabro.

BLECHNUM virginicum Linn. *Mant.* 307. Ait. *Hort. Kew.* V. 3. 460.

Filix mas vulgari similis, pinnulis amplioribus planis, nec crenatis, virginiana. Pluk. *Phyt.* t. 179. f. 2, male,

Habitat in Virginia.

- 4) *W. radicans*, fronde pinnata: pinnis pinnatifidis nervo nudo: lobis acutis, serratis, stipite glabro.

BLECHNUM radicans Linn. *Mant.* 307. (excluso syn. Pluk.) Ait. *Hort. Kew.* V. 3. 460.

Filix italicica non ramosa maxima, glabra, Polypodii folio, gallas ferens, D. Michelii *Til. Pif.* 62. t. 24.

Habitat in Maderae rimis rupium profundis, argillaceis, Koenig; in Amalphi et Cerasii valle inter Chartariam et Ferraram, Tilli; in Lusitania, Eduardus Whittaker Gray M. D.

9. *PTERIS* Linn. *Fructif.* in linea marginali, continua.

Involucrum e margine ipsius frondis inflexo, continuum, interius dehiscent.

Exempl. Gener. *PTERIS grandifolia* Linn.

- ... *vittata* ejusd.
- ... *cretica* ejusd.
- ... *aquilina* ejusd.

Huc forsitan spectant *ACROSTICHUM septentrionale*, atque *australe* Linn. ut et *australe* Vahlii *Symb.* I. t. 25., quae *A. radatum* a Koenigio melius appellatur.

10. *LINDSÆA Dryandri* (inedit). *Fructif.* in linea continua, a margine parum remota.

Invo.

Involucrum superficiarium, continuum, exterius deliscens.

CONFER. Fig. 4.

Exempl. Gener. ADIANTUM guianense Aubl. Guian. t. 365.

... . . . *sagittatum ejusd. t. 366.*

... . . . *strictum Swartz Prod. 135.*

11. **VITTARIA.** *Fructif. in linea marginali continua.*

Involucrum duplex, continuum; alterum superficiarum, exterius deliscens, aliud e margine ipsius frondis, inflexo, interius deliscens.

CONFER. Fig. 5.

Exempl. Gener. PTERIS lineata Linn.

Unica species, ni fallor, inter filices adhuc inventas.

12. **LONCHITIS** Linn. *Fructif. in lineolis, sinubus frondis geminatis subjectis, lunalatis.*

Involucra e margine ipsius frondis inflexa, interius dehiscentia.

Obs. Genus habitu affine PTERIDI, charactere ADIANTO. *L. pedata* Linn. et *L. adscensionis* Forst. PTERIDES sunt.

Exempl. Gener. LONCHITIS hirsuta Linn.

... . . . *aurita* L.

13. **ADIANTUM** Linn. *Fructif. in punctis subrotundis, marginalibus, distinctis.*

Involucra squamiformia, e margine ipsius frondis inflexo, distincta, interius dehiscentia.

Exempl. Gener. ADIANTUM Capillus-Veneris Linn.

... . . . *triplyllum* Smith Pl. Ic. t. 74.

14. **DAVALLIA.** *Fructif. in punctis subrotundis, submarginalibus, distinctis.*

Involucra squamiformia, superficiaria, distincta, exterius dehiscentia.

CONFER. Fig. 6.

Obs. Fructificationes respectu venarum semper terminales sunt, nequaquam laterales. Genus gaudet habitu firmiori, nitido concinno, neque tenero membranaceo, dilatato TRICHOMANIS et ADIANTI.

Botanico indefesso atque acutissimo, charactere amabili, ut et scientia clara, E d.m.

Davall, Soc. Linn. sod. Urbae apud Helvetos degenti, novum hoc genus lubentissime dicavi.

Exempl. Gener.

1) *D. canariensis*, fronde tripartita alternatim supra decomposita: lacinulis lanceolatis unifloris.

TRICHOMANES canariense Linn.

Habitat in Canariis, Lusitania, ad latera montium. Loefling, Herb. Linn.

2) *D. chinensis*, fronde alternatim tripinnata: lacinulis cuneiformibus obtusis subbifloris.

TRICHOMANES chinense Linn.

Habitat in China.

3) *D. cla-*

- 3) *D. clavata*, fronde alternatim decomposita: lacinulis linearis - cuneiformibus obtusis unifloris.

ADIANTUM clavatum Linn.

Habitat in Insulis Indiae Occidentalis.

- 4) *D. aculeata*, fronde supra decomposita, lacinulis cuneiformibus obtusis palmato-lobatis multifloris, rhachi flexuosa aculeata.

ADIANTUM aculeatum Linn.

Habitat in Jamaica et Hispaniola.

- 5) *D. pedata*, fronde quinquangula trifida pinnatifida: laciniis apice multifloris.

ADIANTUM repens Linn. Suppl. 446.

Habitat in Insula Mauritii.

Obs. Omnes fere species gaudent surculis repentibus squamosis, nomen hujus triviale, à Linnaeo filio datum, necesse itaque mutandum est.

- 6) *D. falcata*, fronde pinnata: pinnis lanceolatis subfalcatis undulatis multifloris basi inaequaliter cordatis.

LONCHITIS glabra minor. Plum. fil. 48. t. 63.

Habitat ad rivulos, et in sylvis Antillinarum insularum. *Plumier in Herb.* Linn. absque nomine aut loco.

- 7) *D. pectinata*, fronde lanceolata pectinata - pinnatifida laciniis obtusis undulatis multifloris; insimis auriculatis semipinnatis.

Habitat in India Orientali, D. Hurloch 1786. eandem forte in Otaheite legit Nelson. H. Banks.

- 8) *D. heterophylla*, frondibus sterilibus simplicissimis ovato-lanceolatis acutis integerimis; fertilibus linearis-lanceolatis sinuatis multifloris.

Habitat in India orientali, Nicobar, Sumatra; ex herb. Banks. habui.

15. *DICKSONIA* L'Heritier. *Fructif.* in punctis subrotundis, marginalibus, distinctis, prominentibus.

Involucrum duplex; alterum superficiarium, exterius dehiscens; aliud e margine ipsius frondis inflexo, alterum amplectens, interius dehiscens.

Confer. Fig. 7.

Obs. Habitus *DAVALLIAE*.

Exemp. Gener. *DICKSONIA arborescens*, Ait. Hort. Kew. V. 3. 469.
..... culcita ibid.

16. *CYATHEA*. *Fructif.* sparsae, subrotundae, calyci hemisphaerico, apice dehiscenti absque operculo, insidentes.

Confer. Plum. fil. t. 2.

Exempl. Gener.

- 1) *C. horrida*, caudice aculeato, fronde bipinnata, pinnatifida: laciniis acuminatis, apice ferratis, marginem versus floriferis, basi venis anastomosantibus.

POLYPODIUM horridum Linn. Sp. Pl. 1554.

Habitat in Hispaniola et Jamaica.

- 2) *C. multiflora*, caudice ... fronde bipinnata pinnatifida: laciinis obtusis serratis; rhachi alata, floribus sparsis; calyce lacero.

Habitat in Jamaica; ex herb. Banks.

- 3) *C. arborea*, caudice arboreo squamoso fronde bipinnata: pinnulis sessilibus serratis basi multifloris, calyce integerrimo.

POLYPODIUM arboreum Linn.

Habitat in Jamaica, Ever. Home.

- 4) *C. capensis*, fronde tripinnata: pinnulis sessilibus acutis serratis basi unifloris, calyce lacero.

POLYPODIUM capense Linn. Suppl. 445.

Habitat ad Cap. bonae spei, Sparrmann.

- 5) *C. fragilis*, fronde bipinnata pinnatifida: laciinis obovatis incisis, rhachi alata, floribus sparsis, calyce lacero.

POLYPODIUM fragile Linn.

Habitat in Europae rupibus umbrosis humidis.

- 6) *C. montana*, fronde trifida bipinnata pinnatifida, laciinis subfalcatis apice dentatis, rhachi alata, floribus sparsis, calyce lacero.

POLYPODIUM montanum Allion. Ped. No. 2410.

Habitat in Alpibus Europae.

Obs. Ejusdem generis mihi videtur **POLYPODIUM alpinum** Jacq. Coll. V.

2. 271. cum specimina ex amicissimo Jacquino filio mecum communicata, minus bene cum descriptione Cl. Wulfeni, quoad fructificationis tegmentum, concordent; nec tamen haec satis perfecta, adeo ut, ad quod genus amandanda sint, certe sciam.

17. **TRICHOMANES** Linn. *Fructif.* margini frondis insertae, distinctae.

Involucra urceolata, monophylla, exterius hiantia.

Columellae exsertae, pistilliformes.

Confer. Plum. Fil. t. 86.

Obs. Habitus membranaceus, semipellucidus.

Ex. Gen. **TRICHOMANES crispum** Linn.

- scandens ejusd.
..... pusillum Swartz Prod. 136.
..... reptans }
..... lucens } ejusd.
..... rigidum }

18. **HYMENOPHYLLUM**. *Fructif.* margini frondis insertae, distinctae.

Involucra bivalvia, planiuscula, recta, exterius hiantia.

Columellae inclusae.

CONFER. Fig. 8.

Obs. - *Habitus TRICHOMANIS.*

Ex. Gen. *TRICHOMANES tunbridgense* Linn.

asplenoides	Swartz. Prod.
fucoides	
ciliatum	
lineare	
undulatum	ejusd.
polyanthos	
clavatum	

Etiam *ADIANTUM decurrens* Jacq. Coll. V. 2. 103, t. 2, f. 1, 2, sed in
hac specie columella mihi videtur exserta.

19. *SCHIZAEA.* *Fructif.* in appendiculo frondis, ejusdemque dorsum tegentes.

Involucra e marginibus appendiculi inflexis, continuis.

CONFER. Fig. 9.

Obs. Genus habitu distinctissimum, charactere obscurum. Nomen a σχίζω,
findo:

Ex. Gen. *ACROSTICHUM pectinatum* Linn.

dichotomum	ejusd.
elegans	Vahl Symbol. 2, t. 50.
?	<i>spicatum</i> Linn. Smith Pl. Ic. t. 49.

SECTIO II. Thecate.

Char. Effent. Capsulae fessiles, per foramina dehiscentes, absque annulo, nudae.

20. *GLEICHENIA.* Capsulae triloculares, trivalves; dissepimenta e medio valvularum.

CONFER. Fig. 10.

Obs. In memoriam Illusterr. Gul. Frid. Baronis de Gleichen, observationum microscopicarum in genitalia plantarum auctoris.

Exempl. Gen.

1) *GLEICHENIA polypodioides*, unica species adhuc detecta. *ONOCLEA polypodioides* Linn. Mant. 306.

Habitat ad Cap. bonae spei.

21. *MARATTIA* Swartz. Capsulae ovales, superne longitudinaliter dehiscentes; loculis utrinque pluribus.

Ex. Gen. *MARATTIA alata* Swartz. Prod. 128. Smith Pl. Ic. t. 46.

laevis	Smith Pl. Ic. t. 47.
fraxinea	ibid. t. 48.

22. *DANAEA.* Capsulae uniloculares extus porro dehiscentes, dupli serie aggregatae.

CONFER. Fig. 11.

Obs. Nomen dedi in honorem amici, et fautoris maxime colendi, Bot. Prof.

J. Pet. Mar. Dana, cuius nomine stirpem, quae mihi videtur **LIGUSTIC** species, jamjam condecoravit Illustr. Allionius.

Capsulae venuulis insident.

Exempl. Gener.

- 1) *D. nodosa*, rhachi subsimplici, foliolis acumiuatis, subintegerrimis, ad marginem usque capsuliferis, stipulis acutis.

ASPLENIUM nodosum Linn.

Lingua cervina nodosa major, Plum. Fil. 90, t. 108.

Habitat in Jamaica, Hispaniola, Martinica, locis humidis umbrosis. In *Herb.* Linn.

- 2) *D. alata*, rhachi apice alata, foliolis ferrulatis prope marginem nudis, stipulis obtusis, erosis.

Lingua cervina nodosa minor, Plum. Fil. 91, t. 109.

Habitat in Martinica, Plumier. in *herb.* Linn.

EXPLICATIO TABULAE.

Fig. 1. HEMIONITIS plantaginea.

- a) Portio frondis, magn. nat.
- b) Fructificatio aucta.
- c) Annuli capsularum.

Fig. 2. SCOLOPENDRIUM vulgare.

Portio frondis magn. nat., cum fructif. in situ, involucris jam disruptis.

Fig. 3. WOODWARDIA radicans.

- d) Pinnula.
- e) Portio ejusdem aucta.
- f) Involucrum.

Fig. 4. LINDSAEA, forte nova species.

- g) Pinna.
- h) Portio ejusdem aucta.
- i) Involucrum.
- k) Capsularum coacervatio.

Fig. 5. VITTARIA lineata.

- l) Portio frondis.
- m) Portio aucta.
- n) Involucra.

Fig. 6. DAVALLIA canariensis.

- o) Pinnula.
- p) Eadem aucta.
- q) Involucrum.

Fig.

Fig. 7. *DICKSONIA arborescens.*

- r) Pinnula.
- f) Fructif. aucta.
- t) Involucrum interius.
- u) Invol. exterius.

Fig. 8. *HYMENOPHYLLUM*, nova species?

- v) Portio frondis.
- w) Pars ejusdem aucta.
- x) Fructif. in statu naturali.
- y) Involucrum arte expansum.
- z) Capsulae.

Fig. 9. *SCHIZAEA dichotoma.*

- aa) Apex frondis fructificantis.
- bb) Aucta.
- cc) Involucrum.

Fig. 10. *GLEICHENIA polypodioides.*

- dd) Portio pinnae.
- ee) Lacinia aucta.
- ff) Capsulae apertura.

Fig. 11. *DANAEA nodosa.*

- gg) Portio pinnae.
- hh) Capsularum congeries aucta.
- ii) Ejusdem interna structura.

X.

T A B U L A
P L A N T A R U M F U N G O S A R U M ,

AUCTORE

JOANN. JACOB. PAULET,
Doct. Med. Paris. Acad. Med. Madritens. Socio, etc.

Dum fungorum (hic plantarum fungosarum) historiam jam multis abhinc annis molimur, typisque regiis mandatam in singulos dies expectamus tradituri, qui moras aegre patiuntar, ad tabulae vel compendii cujusdam fungorum methodi nostrae evolu-

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Archiv für die Botanik](#)

Jahr/Year: 1796-1798

Band/Volume: [1](#)

Autor(en)/Author(s): Smith Jacobo Eduardo

Artikel/Article: [TENTAMEN BOTANICUM DE FILICUM GENERIBUS DORSIFERARUM, 1047-1059](#)